

орієнтованих на людину, яка націлена на реалізацію свого креативного потенціалу у різних сферах міської економіки: від започаткування бізнесу до управління ним. Потрібно розуміти, що урбаністика- спеціальність майбутнього. Можливо на базі ЗФПО потрібно відкривати школи «Економіки урбаністики та муніципального управління», де майбутні фахівці навчатисяаналізувати економічний стан міста, що є одним з визначальних моментів для прийняття рішень щодо інвестування і оцінки ризиків. Це все стимулюватиме молоде покоління розвивати бізнес удома, а не шукати кращої долі за кордоном.

Максименко Д.В., к.е.н., доц., Головачко В.М, к.е.н., доц.
Мукачівський державний університет

ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Структурні перетворення, що відбуваються у світовій економіці, обумовленні переходом від «індустріальної економіки» до «економіки знань», для якої характерним є домінування інтелектуального капіталу та інновацій. Саме останні мають стати основою динамічного розвитку виробництва, необхідною складовою процесу забезпечення успішного, довготривалого та стійкого функціонування підприємства, однією з фундаментальних складових ефективної стратегії та важливим інструментом забезпечення конкурентних переваг.

Аналіз літературних джерел дає змогу констатувати, що в процесі дослідження актуальних питань обліку витрат на інновації виділено низку проблем теоретичного, практичного та методичного характеру.

По-перше, для раціональної побудови системи обліку витрат важливе значення має термінологія, однак при тлумаченні терміну витрати на інновації виникає термінологічна суперечність. Так, у Великому бухгалтерському словнику за редакцією А. Азріліяна наведено термін «затрати на інновації», під яким розуміють «...виражені в грошовій формі фактичні витрати, пов'язані із здійсненням різних видів інноваційної діяльності».

Приблизно таке саме визначення наводить О. Ільченко, однак він використовує термін «витрати на інновації» і додає, що ці витрати також

пов'язані із упущеною вигодою від недовикористання природної енергії. Іншої позиції дотримуються Л. Костирко та А. Мартинов, які при дослідженні категорій «расходы», «затраты» і «издержки» доходять висновку, що поняття «инновационныезатраты» необхідно використовувати для позначення вартості ресурсів, використовуваних для досягнення цілей інноваційної діяльності, «инновационныерасходы» – для позначення затрат конкретного періоду, відповідних з доходами, а «инновационныеиздержки» – як більш широке поняття, яке об'єднує поряд із перерахованими вище втрати, витрати на соціальні потреби і упущені вигоди.

Дослідивши понятійний апарат можна констатувати, що на сьогодні немає однозначного визначення цієї облікової категорії. У літературних джерелах автори витрати на інновації називають по-різному, при цьому нами виявлено такі назви: «інноваційні витрати», «витрати на інновації», «витрати на інноваційні заходи», «витрати на інноваційний процес», «витрати на інноваційну діяльність». У зв'язку з цим виникають непорозуміння, як у наукових, так і в практичних сферах. Для прийняття з цього питання консенсусу все-таки логічніше вживати термін «витрати на інновації», оскільки він повною мірою, на наш погляд, розкриває зміст даної облікової категорії.

По-друге, суб'єкти господарювання облік витрат на інновації здійснюють на різних балансових рахунках, що свідчить про недосконалість діючої методики їх обліку. Аналіз сучасної економічної літератури щодо відображення на рахунках бухгалтерського обліку витрат на інновації дає змогу виділити кілька їх варіантів. При цьому слід зазначити, що пропонуючи відповідний підхід до методики їх обліку, автори переважно наводять її описові характеристики, але конкретних прикладів у розрізі аналітичних рахунків і субрахунків не приводять. У зв'язку з відсутністю рекомендацій щодо відображення в обліку витрат на інновації, на конкретних прикладах розкриємо їх методику за кожним з виявлених нами підходів.

Для вирішення проблеми обліку інноваційних витрат виділяють методики обліку витрат, які можна поділити на два основні види: методика капіталізації витрат і методика не капіталізованих витрат. Капіталізація у даному випадку - формування собівартості матеріальних і нематеріальних витрат під впливом витрат на розробку інновацій. Витрати, які не відповідають вимогам для визнання їх активами, вважаються не капіталізованими.

Методика обліку інноваційних витрат шляхом капіталізації передбачає застосування субрахунку 391 «Витрати майбутніх періодів» у звичайному порядку, застосування пропонованого окремого балансового субрахунку 392 «Витрати на підготовку і освоєння нової продукції та виробництв» для обліку капіталізованих інноваційних витрат підприємства, вживання методики «прямої капіталізації», а також методики прямого списання витрат на собівартість продукції та обліку у результаті безкоштовного отримання інноваційного продукту (витрати, пов'язані з придбанням нового продукту, витрати на виробництво інноваційної продукції в експериментальному цеху, витрати, пов'язані з придбанням інноваційного об'єкта, виробничі витрати включені у первісну вартість об'єкта необоротних активів).

Методики обліку не капіталізованих інноваційних витрат передбачає застосування рахунку 941 «Витрати на дослідження і розробки» в складі інших витрат операційної діяльності, використання рахунків 92 «Адміністративні витрати» та 93 «Витрати на збут» (вартість витрачених ресурсів підприємства на інноваційні цілі у складі витрат звітного періоду, витрати операційної діяльності).

Отже, для вирішення наявних проблем, необхідно запровадження концептуальних підходів до побудови обліку інноваційної діяльності. А саме:

- вдосконалення діючої нормативно-правової бази;
- розробка методології обліку інноваційної діяльності (джерела покриття витрат, ринкова оцінка інноваційного доробку, амортизаційна політика та інше);
- розробка методик з планування обліку й калькулювання продукції інноваційної діяльності;
- запровадження дієвої системи комерціалізації інноваційної продукції на державному рівні.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>